

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 2.....פתיחה
- 2..... כלל דיני המשת סוגי המנחה
- 3..... מנחת סולת
- 4..... מנחת מאפה תנור
- 4..... מנחת חלות
- 4..... מנחת ריקין
- 4..... מנחת מחבת
- 5..... מנחת מרחשת
- 5..... מיני המנחות
- 6..... מנחת נסכים
- 6..... מנחת חביתין
- 6..... לחם הפנים
- 7..... מנחת העומר
- 7..... שתי הלחם
- 7..... מנחת חנוך
- 8..... מנחת נדבה
- 8..... מנחת חוטא
- 8..... מנחת סוטה
- א. כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות9
- ב. מנחת חוטא ומנחת קנאות ... או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולות כיצד לשמן ושלא לשמן ... לשם מנחת נדבה ולשם מנחת חוטא 11
- ג. מנחה גופה כשרה ואסור לשנויי כדרבא דאמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה..... 11

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

- ד. נדבה נדר הוא קרי ליה נדר וקרי ליה נדבה אלא אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לאו יהא נדבה.....12
- ה. מליקה בכל מקום במזבח כשרה.....12

פתיחה

כלל דיני חמשת סוגי המנחה

המנחות אינן באות רק מחיטין או משעורין¹. ובאחד מחמשה תוארים אפשר שתעשה כל מנחה² סולת, חלות, ריקקין, מחבת, מרחשת. וכולן אפשר בחובה או בנדבה, בעשרון או בכמה עשרונים.

כמו שנאמר בפרשת ויקרא (ויקרא ב פסוק א - יא) וּנְפֹשׁ כִּי תִקְרִיב קֶרֶבֶן מִנְחָה לַה' סֹלֶת יְהִיָּה קֶרֶבֶנוּ וַיִּצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבִנְהָ. וְהִבִּיֵּאתָ אֶל בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשֶּׁם מְלֵא קִמְצוֹ מִסֹּלֶתָהּ וּמִשֶּׁמֶנָּה עַל כָּל לְבַנְתָּהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אֲזִכְרֹתָהּ הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַה'. וְהִנּוֹתְרַת מִן הַמִּנְחָה לְאֶהְרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים מֵאֲשֵׁי ה'.

וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תנור סלת חלות מצת בלולת בשמן וריקקי מצות משחים בשמן.

ואם מנחה על המחבת קרבן סלת בלולה בשמן מצה תהיה. פתות אתה פתים ויצקת עליה שמן מנחה הוא.

ואם מנחת מרחשת קרבן סלת בשמן תעשה. והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה לך והקריבה אל הכהן והגישה אל המזבח. והרים הכהן מן המנחה את אזכרתה והקטיר המזבחה אשה ריח ניחוח לך.

והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי ה'. כל המנחה אשר תקריבו לך לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לך.

אין לך מנחה פחותה מעשרון ולא יתירה מששים עשרונים. ושיעור עשרון הוא כמ"ג ביצה וחומש ביצה, והוא שיעור חלה.

¹ הצמחים שיקריבו מהן במזבח, הן ה' מינין דהיינו ב' גדולי קרקע חטין, ושעורין, למנחות. וג' גידולי אילנות, דהיינו, שמן, ולבונה, שיביאום ע"פ הרוב עם המנחות, ויין שיביאוהו לנסכים.
² וסי' סחרח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ולכל עשרון כשצריך שמן צריך לוג שמן זית, שהוא כשיעור ו' ביצים, והין הוא י"ב לוגין. ולכל מנחה שצריכה לבונה³, אין נותנין לכל המנחה יותר מקומץ לבונה אפילו היא מהרבה עשרונים.

המנחה כששיריה נאכלין, נאכלין ליום ולילה. ככל קדשי קדשים הנאכלין.

המומין הפוסלין במנחות, אלו הן. כשהתליעו רוב הגרעינין שמהן נעשה הסולת, או כשהתליע הסולת או רובו, או כשנשאר בהסולת מאבק הקמח הגס שבו, כל אלו פסולין אפי' בדיעבד.

וכן פוסלין מוקצה שהפרישו לאילילים ונעבד שעבודה כאילילים ממש. וכן אם נתן הסולת או השמן הלבונה באתנן זונה או במחירו של כלב⁴, וכן גזל או גנב והקדישה, פסולה, כשם שפסול בבהמה אולם אם נתיאשו הבעלים, ולא נודע לרבים שנגזלה, מכפרת בדיעבד

מוסיף עליהן, טבל וערלה, וכלאי הכרם, וחדש קודם לעומר ואבל קודם לב' לחם מותר בדיעבד⁵, ודמוע שנתערב תרומה בחולין ולא נתבטל כדינו, אף על גב דמדאורייתא שרי להדיוט, מדנתבטל ברובווכן כל דבר שאסור להדיוט, אפי' רק מדרבנן, אפי' בדיעבד פסול, והו"ל מצוה הבאה בעבירה, נטמא הקמח או החיטין, אפי' זרען, גם הצמחים אסורים למנחות.

מנחת סולת

מביא עשרון או עשרונים סולת, הכל לפי חיובו, ומביא שמן כפי חיובו כפי שיעור העשרונים לוג לעשרון, ונותן קצת מהשמן בכלי, והסולת עליו, ואח"כ קצת מהשמן על הסולת, ובוללו יפה.

ואח"כ נותנו בכלי שרת, וחוזר ויוצק עליו שמן הנשאר לו משיעור שנתחייב, ואח"כ נותן גם קומץ לבונה עליו, ומביאו להכהן, והכהן מוליכה אצל המזבח, ומגיש הכלי שבה המנחה כנגד חוד קרן דרומית מערבית⁶.

ואח"כ מסלק לבונתה לצד א', וקומץ ממקום שנתרבה שמנה, ונותן הקומץ לכלי שרת, ונותן כל לבונתה על הקומץ שבכלי, ומעלהו למזבח ומולחו, ונותנו ע"ג האישים, ושירי המנחה נאכל לכל זכרי כהונה. י"א שחולקין אותה תיכף ומיד אחר קמיצה

³ לבונה שרף הנוסף מעין מסויים ונחלקו בזהויה עיין פירושי הראשונים על ברייתת פיטום הקטורת עמודים רמ - רמב

⁴ רמב"ם איסורי המזבח פ"ג יד יח

⁵ ונ"ל דלאו בחוד הקרן ממש, דלא עדיף מדם החטאת שג"כ א"צ קרן ממש (כרמב"ם פ"ה ממע"ק), וכן משמע בסוטה (די"ד ב') דתני שלאחר קמיצה מעלהו מולחו ומקטירו, ש"מ דקודם הקטרה, למטה אצל המזבח היה עומד, ומגישה בחוד של דרומית מערבית של מזבח כנגד חוד הקרן שלמעלה בזויות זו

⁶ דעת רש"י והרמב"ם עיין משנה למלך הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אפילו קודם לישנה וכל כהן וכהן היה אוכל חלקו כרצונו. י"א⁷ שלשה ואופה אותה עשר חלות, וחולק.

ואם מנחת כהן היא, אינו קומצו אלא אחר שהגישה לקרן כלעיל, מעלה כולה למזבח ומולחה, ומשליכה על האישים שבמזבח, ואם מנחת אשת כהן היא, מקטיר הקומץ, ומפזר השיריים בבית הדשן שבמזבח. ואם מנחת נסכים היא א"צ תנופה ולא הגשה, ולא קמיצה, ולא לבונה, אבל מעלה למזבח ומולחה וזורקה על האישים כולה כליל.

מנחת מאפה תנור

יש ממנו ב' מיני מנחות – חלות, ורקיין, ונקראין ג"כ מאפה תנור, מכיון שנאפין על רצפת התנור בלי כלי.

מנחת חלות

מביא עשרון או עשרונים סולת כנזכר ונותן בכלי קצת מהשמן שהביא כפי חיובו. ונותן אח"כ לתוכו עשרון או עשרונים סולת כפי חיובו, וחוזר שוב ונותן כל השמן הנשאר ממדת חיובו לתוך הסולת, ובוללה יפה, ואח"כ לשה בפושרין, ואופה מכל עשרון עשר חלות.

ואחר שנאפו פותתן לפתיתי כזית כולו, ונותן הפתיתין לכלי שרת ונותן לבונתה עליה, ונותנה להכהן, והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

מנחת רקיין

העשרון או העשרונים סולת שנתחייב, לשן בפושרין. ואופה מכל עשרון עשר רקיין דקין. ואחר שנאפו מושח פני כל רקיין ורקיין כמין כי' יונית (כזה X), והשמן הנשאר מהלוגין שהביא כפי חיובו כנזכר, נאכל להכהנים אחר הקטרת הקמיצה, ולרמב"ם כשמושח הרקיין, מושח וחוזר ומושח כל פני הרקיין, עד שיבלע בהן כל הלוג שמן. ופותת הרקיין כולן לפתיתי כזית, ונותן לבונתה עליה, ונותנה לכהן והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

מנחת מחבת

קצת מהשמן שהביא כפי חיובו, נותנו לכלי, והסולת עליו. ואח"כ נותן שוב קצת מהשמן על הסולת, ובוללה, ולשה בפושרין לישנה עבה, ואחר כך אופה במחבת שאין לה שפה עמוקה, מכל עשרון עשר חלות, ואחר אפייה פותת כל החלות לפתיתין כזית,

⁷ דעת הרא"ם ברש"י ולח"מ ברמב"ם שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ונותן הפתיתין לכלי שרת, ונותן על הפתיתין השמן הנשאר מחיובו, ולבונתה עליה, ונותנה להכהן והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

מנחת מרחשת

עושה בה כמו במחבת לעיל. רק שלשה לישא רכה, ואופה אותה י' חלות לעשרון, בכלי שיש לה שפה עמוקה, כדי שלא יצא העיסה הרכה מהכלי, ואחר אפייה פותת הרקיקין כולן לפתיתי כזית, ונותן לבונתה עליה, ו אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

הכלל כל ארבע מנחות אלו האפויית, כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ואם רבה בחלות או חסר כשירה, וכיצד פותתין אותן כופל החלה לשנים והשנים לארבעה ומבדיל, ואם היתה המנחה של זכרי כהונה אינו מבדיל ופותת, וכולן פתיתין כזיתים, ואם הגדיל הפתיתין או הקטין אותן כשרים

מיני המנחות

תשע מיני מנחות הן⁸:

- א. מנחת נסכים
- ב. מנחת חביתין
- ג. לחם הפנים
- ד. מנחת העומר
- ה. שתי הלחם
- ו. מנחת חנוך
- ז. מנחת נדבה
- ח. מנחת חוטא
- ט. מנחת סוטה

וכולן באות מן החיטין, חוץ משנים מהן מנחת העומר ומנחת סוטה, ששתיהן באות משעורין, וכל א' מאלו התשע מנחות נעשית בתואר מיוחד, בא' בחמשה התוארים שנזכרו. ויש מאלו המנחות ו, שטעונות שמן ולבונה, ויש שטעונות שמן ולא לבונה, ויש לבונה ולא שמן, ויש לא שמן ולא לבונה.

⁸ אבל לחמי תודה ולחמי איל נזיר אין נכללים בשם מנחה, מדכולן עם המורם מהם נאכלין בכל העיר. ועי' מנחות (דמ"ו ב') דקאמר שתי הלחם אקרי מנחה, לחמי תודה לא אקרי מנחה, ועי' עוד תוס' (מנחות נ"ב ב' ד"ה כל)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מנחת נסכים

כל בהמה שיקריבוה עולה⁹ או שלמים, בין של יחיד בין של צבור. צריך שיביאו עמה מנחה, ומידתה משתנית בהתאם למין הבהמה שמביא כמבואר בפרשת פינחס (פרק כח פסוק יב יג) וְשֵׁלֶשָׁה עֶשְׂרִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לֶפָר הָאֶחָד וְשְׁנַי עֶשְׂרִים וְגו' לְאֵיל הָאֶחָד. וְעֶשְׂרִין עֶשְׂרִין וְגו' לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד.

לכבש או כבשה בת שנתה וכן לעז בין גדול או קטן, בין זכר או נקיבה, וכן לרחל אפילו גדולה, מביא עשרון סולת ורביעית ההין שמן, ועושה משניהן מנחת סולת.

לאיל צריך ב' עשרונים סולת ושלישית ההין שמן למנחתו,

למין בקר בין גדול או קטן בין זכרים בין נקיבות, צריך לכל א' למנחתו ג' עשרונים סולת, וחצי היין שמן.

החטאת והאשם, בכור ומעשר, ופסח, וכל קרבנות העופות, א"צ מנחת נסכים חוץ מחטאת ואשם של מצורע, שנתפרש בתורה בג' מיני כבשים שמביא, דהיינו, א' לחטאת, וא' לאשם, וא' לעולה, יביא לכל א' למנחת נסכים שלו, עשרון סולת ורביעית ההין שמן, ועושה אותה מנחת סולת.

וכל מנחת נסכים נעשה מנחת סולת, וא"צ תנופה ולא הגשה, ולא קמיצה, ולא לבונה, אבל מעלה למזבח ומולחה וזורקה על האישים כולה כליל.

מנחת חביתין

בכל יום מביאין משל הכהן הגדול עשרון סולת וג' לוגין שמן, כמו שנאמר בפרשת צו (ויקרא ו פסוק יג) זֶה קֶרְבַּן אֱהָרֹן וְגו' עֲשִׂיתָ הָאֶפֶה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מִחֻצֵיתָהּ בַּבֶּקֶר וּמִחֻצֵיתָהּ בְּעֶרֶב עַל מַחֲבַת בְּשֶׁמֶן תַּעֲשֶׂה מִרְבֵּכַת וְגו' וְהִכִּיחַ הַמִּשִּׁיחַ תַּחֲתָיו מִבְּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֶק עוֹלָם לָהּ פְּלִיל תִּקְטָר וּמַחֲלָקִים הָעֶשְׂרוֹן לִי"ב חֲלוֹת וְגו' לוגי השמן מחלקין לִי"ב רביעיות, רביעית לכל חלה, ובולל סולת של כל חלה עם קצת מרביעית שמן שלה, ואח"כ לש כל חלה לבד בפושרין, וחולטה ברותחין, ואח"כ אופה כל חלה מעט, ואח"כ מטגנה מעט במחבת בשמן הנשאר מרביעית שלה עד שתבלענו. ואחר שנאפו כולן, מחלקין כל חלה לשנים, כדי להקריב מכל א' חציה בבוקר וחציה בערב ולראב"ד מקריב ו' חלות שלימות בבוקר וכן בערב. ולכל י"ב החצאין שמקריב בבוקר מקריב עמהן חצי קומץ לבונה, וכן בערב.

לחם הפנים

⁹ ואולם לכבש העולה שמקריבין עם העומר, פירשה תורה שיביא מנחת נסכים שלו ב' עשרונים סולת ושלישית ההין שמן, ועושה גם אותה מנחת סולת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנִּתְּא לְמִשְׁיַחַא בְּדַף הַיּוֹמִי

מַסְנַת מִנְחוֹת

בכל ערב שבת מביאין כ"ד עשרונים סולת, ועושין מהן י"ב חלות, שמכניסין בשבת להשולחן שבהיכל, כמו שנאמר בפרשת אמור (ויקרא כד פסוק ה - ח) וְלִקְחָתָּ סֹלֶת וְאִפִּיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עָשָׂרָה חֲלוֹת שְׁנֵי עָשָׂרִים יִהְיֶה הַחֲלָה הָאֶחָת וְשָׂמַתְּ אוֹתָם שְׁתֵּים מְעַרְכוֹת שֵׁשׁ הַמְעַרְכֹת עַל הַשְּׁלֶחָן הַטָּהוֹר לִפְנֵי ה'. וגו'. ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד וגו' ובכל יום שבת כשמכניסין לחה"פ וב' בזיכי לבונה, חדשות, מוציאין הי"ב חלות הישנות עם בזיכי לבונה שבצידן, ומקטירין הבזיכי לבונה הישנות על מזבח החיצון. ואח"כ מחלקין החלות הישנות לזכרי כהונה שבעזרה.

מִנְחַת הַעוֹמֵר

ביום ט"ז ניסן לוקחין עשרון שטחנו וביירו ריקדו וקלו מג' עשרונים, ולוקחים לוג שמן וקומץ לבונה, ככל מנחת סולת, כמו שנאמר בפרשת אמור (שם כג פסוק יא יג) וְהֵנִיף אֶת הָעֹמֵר לִפְנֵי ה' לְרִצְוָתְכֶם מִמִּקְרַת הַשָּׁבֹת וגו'. ומנחתו שני עשרונים סלת בלולה בשמן וגו' ובולל הסולת עם השמן, ומניפו במזרח המזבח, מוליך ומביא ומעלה ומוריד, ואח"כ מגיש הכלי שרת שבו המנחה נגד חוד קרן מערבית דרומית של מזבח החיצון כבכל מנחת סולת, ואחר הקרבת מוסף היום, קומץ את המנחה הזאת, ומעלה הקומץ והלבונה שעליו, ומקטירן במזבח החיצון, ושיירי המנחה נאכלין לזכרי כהונה שבעזרה.

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם

ביום הנ' מספירת העומר, הוא חג השבועות, מקריבין משל צבור, מלבד מוספי היום, עוד פר א' וב' אילים וז' כבשים, הכל עולות, ושעיר א' לחטאת, וב' כבשים לשלמים, ומביאין שתי לחם כמו שנאמר (שם פסוק יז) מוֹשֶׁבֶתֶיכֶם תְּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפֵה שְׁתֵּים שְׁנֵי עָשָׂרִים סֹלֶת תְּהִינָה חֶמֶץ תִּאֲפִינָה בְּפוֹרִים לֶה' והוא מג' סאין חיתין חדשות [שהוא איפה], ומוציאין מהם ב' עשרונים סולת נקי, ומביאין שאור ממקום אחר, ומשימין אותו לתוך המדה שמודדין בה ב' עשרונים הנ"ל, וממלאין אח"כ המדה מהסולת, כדי שיהיה עם השאור רק ב' עשרונים, ולשין ומחמצין את הבצק, ואופין מכל עשרון לחם חמץ א' לבד, ואחר שנאפו הב' לחמין, מניחן בצד ב' הכבשים שלמים הנ"ל, ומניף הכהן הכל ביחד בעודן חיים, מוליך ומביא מעלה ומוריד, ואחר ששחט ב' הכבשים וזרק דמן, לוקח החזה והשוק של שתיהן, וחוזר ומניח ב' הלחמין בצדן, וחוזר ומניפן יחד כלעיל, ומקטיר אימורי ב' הכבשים, ואח"כ שאר הבשר וב' הלחמין, נאכלין לכל זכרי כהונה שבעזרה.

מִנְחַת חֲנוּךְ

כל כהן ביום שמתחיל לעבוד בביהמ"ק, וכה"ג שנתמנה להיות כה"ג, קודם שיתחיל לעבוד, יביא תחלה עשרון סולת ולוג שמן, כמו שנאמר בפרשת צו (ויקרא ו פסוק יג - טו) זֶה קֶרֶבַן אֲהָרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לֶה' בְּיוֹם הַמִּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂיתָ הָאֶפֶה סֹלֶת מִנְחָה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנְּתָא לְמִשְׁיחָא בְּדַף הַיּוֹמִי

מִסְנַת מִנְחוֹת

וגו'. על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב ריח ניחוח לה' והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה וגו'. ובולל הסולת בהשמן ולשה ברותחין, ועושה ממנו י"ב חלות, ואופה אותן, ואחר אפייה פותתן לפתיתי כזית, והכהן המתחנך מקריבן בעצמו כליל לאישים במזבח החיצון. ולרמב"ם [פ"ה מכלי מקדש הט"ז], היה לוקח ג' לוגין לעשרון, וגם היה מטגנה בקצת השמן הנשאר מבלילתו, הכל כמו בחביתין רק דבמנחת חנוך היה מקריב כל החלות בפעם א'.

מנחת נדבה

כל חמש מיני מנחות הנ"ל כולן באין בנדר או בנדבה, שמביא אותו מן המנחה שנדר, וכמנין העשרונים שנדר באותה המנחה, ועושה בכל אחת כדינה, וכמפורש בה לעיל, וקומצה קרב למזבח והשאר נאכל לכהנים בעזרה, חוץ ממנחת כהן שכולה כליל א"צ קמיצה ולא פתיחה, אלא מקטירה כולה כמו שהיא כליל במזבח החיצון. ואם לא פירש בנדרו איזה מין מנחה יביא, רשאי להביא איזה מין שירצה.

מנחת חוטא

מי שנשבע שבועת העדות לשקר במזיד, או בשגגת הקרבן, או שנשבע שבועת בטוי בשוגג, או עבר עליה בשוגג, או שהיה טמא נכנס בשוגג לעזרת ישראל או אכל אז קודש בשוגג¹⁰ מביא חטאת בהמה, ואם עני הוא ואין לו מעות כשיעור הזה, מביא ב' תורים או ב' בני יונה א' לעולה וא' לחטאת, ואם אין לו גם בכדי זה, אז מביא עשרון סולת בלי שמן ובלי לבונה, כמו שנאמר בפרשת ויקרא (שם ה פסוק א – יג) וּנְפֹשׁ כִּי תִחַטָּא וְשָׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא וְגו' אִם לֹא יִגִּיד וְנִשְׁאַ עוֹנוֹ: או נפש אשר תגע בכל דבר טמא וגו' או כי יגע בטמאת אדם וגו' ונעלם ממנו והוא ידע ואשם: או נפש כי תשבע לבטא בשפתיים וגו' ונעלם ממנו והוא ידע ואשם לאחת מאלה וגו'. והביא את אשמו לה' על חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן כשבה וגו'. ואם לא תגיע ידו די שה והביא וגו' שתי תרים או שני בני יונה לה' אחד לחטאת ואחד לעלה וגו'. ואם לא תשיג ידו וגו' והביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא והביאה אל הכהן וקמץ הכהן וגו' והיתה לכהן כמנחה והכהן קומצו. ומקריב הקומץ, והשיריים נאכלין לזכרי כהונה בעזרה.

מנחת סוטה

כשמביא הסוטה לבית המקדש לאחר פרוע ראשה ובעמדה כך נותן על כפיה הכפיה הוא סל, ובה עשרון קמח שעורים, ומשביעה הכהן ולאחר הכנת המים המרים לוקח הכהן הכפיה שבה עשרון קמח שעורים שהיה בידיה שהביאה משל בעלה, ונותן הקמח ההוא לתוך כלי שרת ואין נותן לשם שמן ולבונה, ואח"כ משקה להאשה המים

¹⁰ וכל אלו נקראין שמיעת קול, בטוי שפתים, טומאת מקדש וקדשיו, וסימנך שבט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכָתָא לְמִשְׁיחָא בְרַף הַיּוֹמִי

מסנת מנחות

המאריים הנ"ל. כמו שנאמר בפרשת נשא (במדבר ה פסוק יא – ל) אִישׁ אִישׁ כִּי תִשָּׁטֵה אֶשְׁתּוֹ וְגו'. וְהֵבִיא אֶת קַרְבָּנָהּ עֲלֶיהָ עֲשִׂירֵת הָאִיפָה קֶמַח שְׁעִרִים לֹא יֵצֵק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבָנָה כִּי מִנְחַת קִנְיָאֵת הוּא וְגו' ואחר ששתתה נותן הכלי שרת שבו העשרון קמח הנ"ל ע"י האשה, והכהן מניח ידיו תחת ידיה, ומניף מוליך ומביא מעלה ומוריד, שנאמר וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֶת מִנְחַת הַקִּנְיָאֵת וְהֵנִיף אֶת הַמִּנְחָה לִפְנֵי ה' וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְאָחֳזַכ לוקח הכהן הכלי שרת שבו המנחה, ומגישה בהכלי לקרן דרומית מערבית של מזבח, וקומץ את המנחה, ומעלה הקומץ למזבח ומולחו ומקטירו, שנאמר וְקִמֵץ הַכֹּהֵן מִן הַמִּנְחָה אֶת אֲזִבְרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ וְהַשִּׁירִיִּים נֹאכְלִים לִכְהֹנִים.

דף ב.

א. כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות

כשם שהתבאר בזבחים דף ב. שכל הזבחים שנובחו בשינוי השם כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, כך גם כל המנחות שנעשו¹¹ במחשבת שינוי השם כשירות, ויקריבם למה שהוקדשו מתחילה, ולא עלו לבעלים, וצריך להביא מנחה אחרת לחובתו או לנדרו, חוץ ממנחת חוטא כגון מנחה הבאה על טומאת מקדש וקדשיו, אם לא תשיג ידו לשתי תורים, ומנחת קנאות של סוטה, שאם חשב¹² באחת מארבע עבודות שלהן שהם קמיצה ומתן כלי והלוך והקטרה, מחשבת שינוי השם פסולות.

שינוי השם במנחה כיצד, כגון שקמץ מנחת נדבה לשם מנחת חוטא, או מרחשת לשם מחבת, או מחבת לשם מרחשת, וכן כל כיוצא בזה, ושינוי בעלים שחשב לשם אדם אחר לא עלה לשניהם.

¹¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה ב

¹² מדברי רבינו נראה דכל מחשבה דקדשים הוי אפי' בלא הוצאה בפה. (א"ה וכן הוא דעת הר"ב החינוך פ' צו) אך התוס' בפ"ק דזבחים (דף ד') ד"ה מחשבה נראה דס"ל דכל מחשבה דקדשים צריך הוצאה בפה וקרי לה מחשבה לפי שאין בה מעשה וכ"כ בפ' תמיד נשחט (דף ס"ג) משנה למלך הלכות פסולי המוקדשין פרק יג הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ולהלן דף ג. יבואר שזוהו כששינה במחשבה, אך אם שינה במעשה המנחה¹³, כגון שאמר סולת זו מחבת והביאה במרחשת פסולה אך אם לא אמר סולת זו כשרה ולא יצא ידי נדרו.

וכל זה בחשב במפורש שלא לשמן¹⁴ אך אם עשה העבודות בסתם ולא חשב כלל הרי הם כשרות ועלו לבעלים לשם חובה ואפילו במנחת חוטא ומנחת קנאות וכשם שהתבאר במסכת זבחים דף ב. שאם שחט ועבד שאר עבודות סתם¹⁵, ולא חשב כלל בעולה ובשלמים ובשאר קרבנות¹⁶, הרי הן כשרים ועלו לבעלים. ואפילו שחט פסח וחטאת סתם כשרים¹⁷.

וכבר התבאר בפסחים דף עב. וזבחים דף ד. שדיני שינוי השם ושינוי בעלים שפוסלים בפסח ובחטאת ובשאר הקרבנות לא לא עלו לבעלים לשם חובה, אינם אלא כשעקר שם הזבח בזדון¹⁸, וכן הדין במנחות¹⁹ אינו אלא אם עקר בזדון כגון שידע שהיא מרחשת ושינה לשם מחבת אך אם טעה ודימה שזו העולה שלמים ודימה שזו המרחשת מחבת היא היא, ועשה כל עבודותיה לשם מחבת עלתה לבעלים לשם חובה, וכן מנחת חוטא ומנחת קנאות שעשאן במחשבת שינוי השם בטעות כשרים, שעקירה בטעות אינה עקירה. ויש חולקים²⁰ וסוברים שעקירה בטעות שמה עקירה. אך אם שינה בשוגג כלומר שהיה סבור שמותר שלא לשמה או שלא לשם הבעלים נחשב כשינוי השם ופוסל.

¹³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה ב

¹⁴ תורת הקדשים ב. ג.

¹⁵ וכאן משמע לכאורה דלכתחלה יש לו לחשוב לשמו ורק אם בדיעבד שחט סתם כשר אבל עיין בתוס' שם ד"ה קיימי וכו' שהעולה מדבריהם שם דתנאי בי"ד היה דלא לימא בהדיא לשמו אבל יחשוב בלבו והנה מדאנתנו בי"ד שלא יאמר בהדיא רק יחשוב בלבו ולא חיישי שמא לא יחשוב כלל אלא ודאי דבדיעבד כשר בסתם יעו"ש היטיב א"נ י"ל דר' יוסי ס"ל כן דתנאי בי"ד הוא אבל ת"ק ס"ל דלכתחלה יכוין ויחשוב לשמו ופסק בת"ק. הר המוריה שם.

¹⁶ יש לתמוה על רבינו למה כתב בעולה ובשלמים וכו' דמשמע דדוקא הני עלו לבעלים לשם חובה ולא חטאת ופסח והא ליתא דבכולהו סתמן כלשמן דמי ועלו לבעלים לשם חובה וצ"ע. כס"מ שם, יש לתרץ דלאו דוקא נקט רבינו ז"ל עולה ושלמים למעוטי חטאת ופסח אלא אדרבה רבותא אשמעינן דאע"ג דעיקר לשם זבח בשלמים כתיב וכמו שהביא רבינו ז"ל לעיל מקרא דובשר זבח תודת שלמיו וכן בעולה כתיב לשם זבח בהדיא כמו שדרשו בסוף פ' ב"ש עולה לשם אפילו הכי אף על גב דבהדיא כתיב בהו כיון שהיה סתם כשר

¹⁷ אף על גב דפסח ששחטו לשם חולין פסול מ"מ שחט פסח סתם לא מקרי נשחט שלא לשם בעליו וכשר. מרכה"מ שם וכן בזבח תודה ד"ה זבחים בסתמא

¹⁸ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין מו, א

¹⁹ תורת הקדשים ד

²⁰ או"ז הלכות פסח רלב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ב. מנחת חוטא ומנחת קנאות ... או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולות כיצד לשמן ושלא לשמן ... לשם מנחת נדבה ולשם מנחת חוטא

קמין לשם²¹ מנחת חוטא ונתן בכלי לשם מנחת נדבה או להיפך הרי המנחה פסולה ואין שייריה נאכלים.

כבר התבאר במסכת פסחים דף ס: שפסול שלא לשמה פוסל גם אם באותה עבודה חשב לשמה, בין אם חשב קודם את מחשבת הלשמה שאף בגמר דבריו אדם נתפס, וכ"ש אם חשב קודם מחשבת שלא לשמה, וכגון שקמין וחשב לשם מנחת חוטא וגם לשם מנחת נדבה, וכ"ש אם חשב לשם מנחת נדבה וחזר וחשב לשם מנחת חוטא בשעת השחיטה, וכן הדין במחשבת שינוי בעלים המנחה פסולה²².

ג. מנחה גופה כשרה ואסור לשנויי כדרבא דאמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה

כבר התבאר במסכת זבחים דף ב. שאסור לחשב בקדשים²³ מחשבה שאינה נכונה, לפיכך זבה ששחטו שלא לשמו, או מנחה שקמצה שלא לשמה, בין בזרון בין בשגנה חייב להשלים שאר עבודות לשמן.

²¹ תורת הקשים שם ב

²² לקוטי הלכות ג. בתורת הקדשים ח

²³ רמב"ם שם הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

אפילו שחט וקבל והוליד במחשבת שינוי השם, חייב לזרוק²⁴ במחשבה נכונה²⁵.

ואפילו עשה מעשים המוכיחים את מחשבתו וכגון שזרק בבכור שתי מתנות שהן ארבע בשלמים במקום מתנה אחת, נוהג בכל עניינו כדין בכור, שאין טעון נסכים ותנופת חזה ושוק²⁶.

ד. נדבה נדר הוא קרי ליה נדר וקרי ליה נדבה אלא אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לאו יהא נדבה

הפריש בנדבה²⁷ כלומר שאמר הרי זו מרחשת או הרי זו מחבת וכדומה וחשב מחשבת שלא לשמן או שלא לשם הבעלים, על אף שמצוה לחשוב לכתחילה לשמן, גם בנדבה, מכל מקום אין יכול להביא אחר לחובתו, שכיון שאמר הרי זו אין לו תקנה באחרת.

דף ב:

ה. מליקה בכל מקום במזבח כשרה

כבר התבאר במסכת זבחים דף סג: ודף סז: שחטאת העוף²⁸ היה, מולק אותה בקרן דרומית מערבית²⁹. וכל מקום מן המזבח כשר למליקתה בין

²⁴ כתב הזבח תודה זבחים שם דנראה דשאר העבודות צריך לעשותן בהדיא לשמן דאי יעשה בסתמא הא קי"ל לקמן דכל העושה ע"ד ראשונה הוא עושה ע"ש, ובשפ"א ריש מנחות נסתפק בדבר זה, אבל מדברי הקר"א אין נראה כן דהוא מקשה הא דלקמן דף ב: פשיטא דכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ולקמן דף מא: הוא פלוגתא, ותירץ דשמא התם דהוא עשית איסור פליגי אבל במעשה היתר כו"ע מודו דע"ד ראשונה הוא עושה, ומבואר מדבריו דעכ"פ לרבנן במידי דאיסורא לא אמרינן דכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה. איזהו מקומן כאן

²⁵ כמבואר בזבחים דף ז

²⁶ זבח תודה זבחים שם

²⁷ זבח תודה זבחים ד"ה ואם לא נדבה יהא גבי קרבנות ומסתברא דה"ה גבי מנחות.

²⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ז הלכה ו ט

²⁹ דעת הרמב"ם דכל המשנה איירי במליקה והטעם מכיון שהזאה צריכה היתה להיות בקרן דרומית מערבית לכן גם המליקה שם כדי שלא ישפך בינתים דם הנפש על הארץ. וזהו כונת הגמ' בכל מקום היתה כשירה למליקתה אלא זה היה מקומה להזאתה כלומר זה היה מקומה בגלל הזאתה זבח תודה לת. ד"ה בכל מקום

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

למעלה על המזבח ובין למטה ובין בקרן מערבית דרומית ובין בשאר קרן³⁰.
וי"א³¹ שלכתחילה יכול למלקה בכל מקום במזבח. ושם התבאר מקום נתינת
דמה.

³⁰ הר המוריה שם

³¹ כך משמעות פירש"י והסמ"ג קפא שפירשו הגמ' בכל מקום היתה כשירה למליקתה בין למעלה בין למטה
דכי ילפינן למטה בחטאת העוף בהזאה הוא דילפינן לקמן בשמעתין והזה מדם החטאת על קיר ואמר מר זה
קיר התחתון וקרן מערבית דרומית נמי בהזאה הוא דילפינן דהא מהגשה דמנחה יליף. זבח תודה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

